

Нормативни актове, регламентиращи задължителни застраховки и задължително застраховане

1. Данъчен процесуален кодекс – чл. 246

“Задължително застраховане

Чл. 246. Данъчната администрация задължително застрахова служителите си срещу злополука и застраховка "Живот" за сметка на своя бюджет.”

2. Закон за адвокатурата – чл. 50

“Чл. 50. (В сила от 1.01.2005 г.) (1) Адвокатът се застрахова за времето на своята професионална дейност за вредите, които могат да настъпят вследствие на виновно неизпълнение на неговите задължения. Адвокатското дружество е длъжно да застрахова поотделно всеки от съдружниците си.

(2) Минималното задължително застрахователно покритие по застраховките се определя от Висшия адвокатски съвет.

(3) Висшият адвокатски съвет може да договаря с едно или повече застрахователни дружества на конкурсна основа общи условия за застраховане на риска "Професионална отговорност". Договорените общи условия се свеждат до знанието на членовете на адвокатските колегии в 14-дневен срок от договарянето им.

(4) Сключените от адвокати и адвокатски дружества застрахователни договори по ал. 1 със застрахователи, различни от тези по ал. 3, трябва да осигуряват покритие не по-малко от това по ал. 2.

(5) Алинеи 1 - 4 се прилагат и за чуждестранните адвокати, които упражняват адвокатската професия на основание чл. 10 и 11, освен ако докажат, че имат сключена аналогична застраховка в държавата, в която е придобита адвокатската правоспособност.”

3. Закон за арендата в земеделието – чл. 7

“Чл. 7. (3) (Изм. - ДВ, бр. 35 от 1999 г.) Ако не е уговорено друго, арендаторът е длъжен да застрахова приетите по опис сгради, инвентар и животни, както и привнесените в обекта на договора вещи и добивите.”

4. Закон за горите – чл. 35

“Чл. 35. (1) (Изм. - ДВ, бр. 16 от 2003 г.) Структурите на Националното управление по горите задължително застраховат горските стражари със застраховка "Живот и злополука".

5. Закон за гражданското въздухоплаване – чл. 64, ал. 4

“Чл. 64,(4) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г.) Авиационните оператори задължително застраховат:

1. авиационния си персонал срещу злополука, и
2. отговорността си:
 - а) към пътниците в случай на злополука;
 - б) в случаите на липса или повреда на багажи, товари и поща;
 - в) към трети лица.”

6. Закон за далекосъобщенията – чл. 228

“Чл. 228. (2) Служителите по ал. 1 задължително се застраховат срещу злополука, настъпила при или по повод изпълнение на служебните им задължения, със средства от бюджета на комисията.”

7. Закон за дружествата със специална инвестиционна цел – чл. 17

“Чл. 17. (2) Членовете на съвета на директорите на дружество със специална инвестиционна цел са длъжни веднага след придобиването на недвижим имот да го застраховат.”

8. Закон за държавната собственост – чл.12

“Чл. 12. (1) Застроените имоти - публична държавна собственост, задължително се застраховат.

(2) По бюджетите на органите на държавната власт, които ползват имоти - публична държавна собственост, се предвиждат необходимите средства за заплащане на застрахователните вноски.”

9. Закон за държавния вътрешен финансов контрол – чл. 16

“Чл. 16. Агенцията задължително застрахова органите на агенцията и служителите, определени с правилника за прилагане на закона, със застраховките "Живот" и "Злополука" за сметка на своя бюджет.”

10. Закон за електронния документ и електронния подпис – чл. 21

“Чл. 21. (1) Доставчиците на удостоверителни услуги осъществяват своята дейност, като:

1. поддържат разполагаеми средства, които осигуряват възможност за извършване на дейностите в съответствие с изискванията на този закон;
2. се застраховат за времето на своята дейност за вредите от неизпълнение на задълженията им по този закон;”

11. Закон за железопътния транспорт – чл. 65

“Чл. 65. Превозвачът е длъжен да застрахова отговорността си спрямо пътниците и багажите, товарите и трети лица.”

12. Закон за животновъдството – чл. 12

“Чл. 12. (1) (Доп. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) Животновъдните организации могат да придобиват безвъзмездно право на ползване и управление върху имущество, частна държавна собственост, за нуждите на осъществяваната от тях дейност с изключение на центровете за изкуствено осеменяване и центровете за трансфер на ембриони.

(2) Имотите и вещите, предоставени за ползване и управление на животновъдните организации, не могат да се отдават под наем, да се преотстъпват за ползване, да се ползват съвместно по договор с трети лица, да се включват в имуществото на търговски дружества, както и да се ползват не по предназначение.

(3) Животновъдните организации носят отговорност за опазване на имуществото по ал. 1. Те са длъжни да го застраховат.”

13. Закон за застраховането – чл. 77

“Чл. 77. (1) Задължителни застраховки са:

1. "Гражданска отговорност" - на собствениците, ползвателите, държателите и водачите на моторни превозни средства;

2. (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2000 г., бр. 96 от 2002 г.) "Злополука" - на пътниците в обществения транспорт;

3. (Нова - ДВ, бр. 85 от 2004 г.) "Гражданска отговорност" - на служителите на юридически лица и на физически лица, които осъществяват охранителна дейност с ползване на огнестрелно оръжие;

4. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 85 от 2004 г.) други застраховки, предвидени в закон или в международни договори, по които Република България е страна.”

14. Закон за защитените територии – чл. 71

“Чл. 71. (1) Министерството на околната среда и водите застрахова служителите от парковата охрана със застраховки "Живот" и "Злополука”.

15. Закон за здравето – чл. 83, чл. 189, чл. 201

“Чл. 83. (1) Чужденците, на които е разрешено дългосрочно пребиваване в Република България, с изключение на лицата по чл. 24, ал. 1, т. 5, 7, 8, 9, 10, 13, 14 и 16 от Закона за чужденците в Република България, се ползват с медицинска помощ по чл. 81 и 82 наравно с българските граждани.

(2) Извън случаите по ал. 1 чужденците, които пребивават в Република България, заплащат стойността на оказаната им медицинска помощ по цени, определени от лечебното заведение, при условия и по ред, регламентирани с наредба на министъра на здравеопазването, министъра на външните работи и министъра на правосъдието.

(3) Чужденците, които пребивават краткосрочно в страната или преминават транзитно през нея, са длъжни да имат сключена здравна осигуровка или застраховка, покриваща разходите за лечение и болничен престой за времето на пребиваване в страната, доколкото друго не е предвидено в международен договор, по който Република България е страна.

(4) В случаите, при които задължителната застраховка по ал. 3 се сключва при влизане в страната, общите условия, минималната застрахователна сума, минималната застрахователна премия и редът се определят с наредба на Министерския съвет.

Чл. 189. Лечебните заведения задължително застраховат лицата, които упражняват медицинска професия в лечебното заведение, за вредите, които могат да настъпят вследствие на виновно неизпълнение на професионалните им задължения.

Чл. 201. (1) Всички лица, върху които се провеждат медицински научни изследвания, се застраховат за случаи на увреждания на здравето или смърт.

(2) Общите условия, минималната застрахователна сума, минималната застрахователна премия, редът и срокът за извършване на застраховането по ал. 1 се определят с наредба на Министерския съвет.”

16. Закон за здравословни и безопасни условия на труд – чл. 52

“Чл. 52. Работодателят задължително застрахова за своя сметка за рисковете "професионално заболяване" и "трудова злополука" работниците и служителите, работещи на рискови работни места или професии, определени от Министерския съвет.

17. Закон за измерванията – чл. 80

“Чл. 80. Длъжностните лица по чл. 75, ал. 1 се застраховат за злополука, настъпила при или по повод изпълнение на служебните им задължения, за сметка на бюджета на ДАМТН.”

18. Закон за изпълнение на наказанията – чл. 20г

“Чл. 20г. (Нов - ДВ, бр. 73 от 1998 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2002 г.) Работниците и служителите по трудово правоотношение в местата за лишаване от свобода задължително се застраховат срещу злополука за сметка на републиканския бюджет.”

19. Закон за кадастъра и имотния регистър – чл. 20

“Чл. 20. (3) Правоспособното лице е длъжно да се застрахова само за времето на своята дейност по този закон за вредите, които могат да настъпят вследствие на виновно неизпълнение на неговите задължения, както и на задълженията на негови служители. Минималният размер на застрахователната сума се определя от Агенцията по кадастъра.”

20. Закон за контрол над взривните вещества, огнестрелните оръжия и боеприпасите – чл. 14

“Чл. 14. (5) Юридическите лица и едноличните търговци при осъществяване на охранителна дейност с ползване на огнестрелно оръжие задължително застраховат служителите си със застраховка "Гражданска отговорност" за нанесени имуществени и неимуществени вреди.”

21. Закон за мерките срещу изпирането на пари – чл. 17а

“Чл. 17а. (5) Служителите на агенцията задължително се застраховат срещу злополука и по застраховка "Живот".”

22. Закон за МВР – чл. 227

“Чл. 227. (1) Служителите на МВР задължително се застраховат срещу злополука за сметка на републиканския бюджет.”

23. Закон за митниците – чл. 15

“Чл. 15. (1) Митническата администрация:

1. участва в разработването и реализира митническата политика на държавата;
2. участва в разработването и изпълнението на международните договори, които се отнасят до митническата дейност;
3. осъществява международните митнически връзки;
4. събира, обработва, анализира, съхранява и предоставя информация относно митническата дейност и разработва митническа статистика. Условието и редът за тези дейности се определят в наредба, издадена от министъра на финансите;
5. осигурява квалификацията и преквалификацията на митническите служители;
6. (нова - ДВ, бр. 37 от 2003 г.) застрахова митническите служители срещу злополука и застраховка "Живот" за сметка на своя бюджет.”

24. Закон за Националната агенция за приходите – чл. 15

“Задължително застраховане

Чл. 15. Агенцията задължително застрахова органите по чл. 7, ал. 1 срещу злополука и застраховка "Живот" за сметка на своя бюджет.”

25. Закон за независимия финансов одит – чл. 33

“Чл. 33. Регистрираният одитор е длъжен:

1. да спазва принципите: независимост, професионална компетентност, конфиденциалност, почтеност и обективност;
2. да изпълни поетото одиторско задължение, освен ако не са налице обективни обстоятелства, които го възпрепятстват;

3. да информира ръководството на предприятието клиент за съществени нарушения на законите и други нормативни актове, на негови учредителни и други вътрешни актове, норми и процедури, както и за всяка друга информация, доколкото са му станали известни в хода на изпълнение на независимия одит;
4. да предупреждава предприятието клиент в областта на своите компетенции за действия или пропуски, които може да му навредят, доколкото са му станали известни в хода на изпълнение на независимия одит;
5. да разяснява на предприятието клиент значението на дадена информация, получена при изпълнението на одиторското задължение;
6. да представи документи, доказващи изпълнението на одиторското задължение и изразеното мнение;
7. да спазва Международните одиторски стандарти и Професионално-етичния кодекс, приет от Института на дипломираните експерт-счетоводители;
8. да отчита дейността си пред Института на дипломираните експерт-счетоводители по утвърден от него ред;
9. да участва в дейността на Института на дипломираните експерт-счетоводители и неговите органи, както и да спазва устава на института;
10. да се застрахова за рисковете на своята професионална дейност;
11. да съдейства на органите на Института на дипломираните експерт-счетоводители.”

26. Закон за нотариусите и нотариалната дейност – чл. 30

“Застраховане

Чл. 30. (1) (Предишен текст на чл. 30 - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Нотариусът се застрахова за времето на своята професионална дейност за вредите, които могат да настъпят вследствие на виновно неизпълнение на неговите задължения, както и на задълженията на помощник-нотариуса и служителите в нотариалната кантора. Минималният и максималният размер на застрахователната сума се определят от Нотариалната камара.

(2) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Нотариусът е длъжен в 7-дневен срок от сключването на договора по ал. 1 да представи в Нотариалната камара копие от застрахователната полица.”

27. Закон за общинската собственост – чл. 9

“Чл. 9. (1) Застроените имоти - публична общинска собственост, задължително се застраховат.

(2) Застрахователните вноски се предвиждат по бюджетите на общината или на съответните организации и юридически лица на общинска бюджетна издръжка.

(3) Застрахователните вноски за обектите по чл. 69 са за сметка на концесионера.

(4) Общинският съвет определя имотите и вещите - частна общинска собственост, които подлежат на задължително застраховане.”

28. Закон за особените залози – чл. 9

“Чл. 9. (1) Залогодателят, запазил държането на заложеното имущество, е длъжен да се грижи за запазването му с грижата на добър търговец, като:

1. застрахова заложеното имущество за своя сметка срещу общоприетите в търговския обмен рискове по начин, който осигурява възможност на заложния кредитор да се ползва от застрахователното обезщетение;”

29. Закон за отбраната и въоръжените сили на Република България – чл. 247

“Чл. 247. (1) Военнослужещите задължително се застраховат срещу злополука, настъпила при или по повод изпълнение на служебните задължения, със средства от държавния бюджет.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 49 от 2000 г.).

(3) Министърът на отбраната съгласувано с министъра на финансите определя категориите военнорслужещи, които задължително се застраховат и за гражданска отговорност за сметка на държавния бюджет.

(4) Задължителното застраховане не е пречка за сключване на други застрахователни договори от заинтересуваните.”

30. Закон за пощенските услуги – чл. 20

“Чл. 20. (2) (Изм. - ДВ, бр. 112 от 2001 г.) Пощенските оператори на универсална пощенска услуга задължително застраховат срещу злополука работници и служители, които заемат длъжности, определени в списък, съгласуван с Комисията за регулиране на съобщенията.”

31. Закон за рибарството и аквакултурите – чл. 54

“Чл. 54.(4) Изпълнителната агенция по рибарство и аквакултури застрахова инспекторите по риболовен надзор със застраховка "Живот и злополука".

32. Закон за сдруженията за напояване – чл. 47

“Чл. 47. (1) Върху обектите от хидромелиоративната инфраструктура, както и обслужващата техника на територията на сдружението, включена в имуществото на търговски дружества, в които държавата е едноличен собственик на капитала, сдруженията могат да придобият безвъзмездно правото на ползване. Условиата и редът за придобиване и отнемане на правото на ползване се определят с наредба, издадена от Министерския съвет по предложение на министъра на земеделието и горите.

(2) Търговските дружества по ал. 1 се освобождават от начисляването на амортизации, данъци, такси и други задължения, свързани с правото на собственост върху предоставената за ползване хидромелиоративна инфраструктура.

(3) Сдруженията носят отговорност за опазването и съхраняването на обектите по ал. 1. Те са длъжни да ги застраховат.”

33. Закон за Сметната палата – чл. 35

“Чл. 35. Председателят, членовете и органите на Сметната палата се застраховат задължително със застраховките "Живот" и "Злополука" за сметка на нейния бюджет.”

34. Закон за съдебната власт – чл. 139в

“Чл. 139в. (Нов - ДВ, бр. 133 от 1998 г.) (1) (Нова - ДВ, бр. 74 от 2002 г., в сила от 1.01.2003 г.) Задължителното обществено и здравно осигуряване на съдиите, прокурорите, следователите и съдебните служители се извършва за сметка на бюджета на съдебната власт.

(2) (Предишен текст на чл. 139в - ДВ, бр. 74 от 2002 г.) Съдиите, прокурорите и следователите задължително се застраховат срещу злополука за сметка на бюджета на съдебната власт.”

35. Закон за съхранение и търговия със зърно – чл. 10

“Чл. 10. (3) Публичният склад за зърно и управителят на зърнохранилище са длъжни да застраховат складовите помещения срещу пожар, наводнение и земетресение.”

36. Закон за техническите изисквания към продуктите – чл. 30ж

“Чл. 30ж. (2) Служителите в Главна дирекция "Надзор на пазара" се застраховат за сметка на бюджета на Държавната агенция за метрология и технически надзор срещу злополука, настъпила при или по повод изпълнение на служебните им задължения.”

37. Закон за устройство на територията – чл. 171 и сл.

“Глава десета

ЗАСТРАХОВАНЕ В ПРОЕКТИРАНЕТО И СТРОИТЕЛСТВОТО

Чл. 171. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) (1) Проектантът, консултантът, строителят и лицето, упражняващо строителен надзор, застраховат професионалната си отговорност за вреди, причинени на други участници в строителството и/или на трети лица, вследствие на неправомерни действия или бездействия при или по повод изпълнение на задълженията им.

(2) Условието и редът за задължително застраховане на лицата по ал. 1, включително застрахователното покритие, изключените рискове, минималните застрахователни суми и премии, се определят с наредба на Министерския съвет.

Чл. 172. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) (1) Застраховките по чл. 171 се сключват за срок една година и покриват отговорността на застрахования по писмени претенции, предявени в срока на действие на застрахователния договор, за:

1. неправомерни действия или бездействия на застрахования при или по повод изпълнение на неговите задължения, извършени в срока на договора;

2. неправомерни действия или бездействия на застрахования при или по повод изпълнение на неговите задължения, извършени в периода от ретроактивната дата до сключването на договора; в този случай

застрахователят не отговаря за вреди, настъпили преди сключването на застрахователния договор.

(2) Ретроактивна дата по смисъла на ал. 1 е датата на започване на дейност от лице по чл. 171. За лицата, които са упражнявали дейност повече от 5 години, ретроактивната дата е 5 години преди сключването на застрахователния договор.

(3) Застрахователният договор се сключва от лицата по чл. 171 в 15-дневен срок от започване на професионалната им дейност.

(4) Застраховката се подновява ежегодно без прекъсване, докато лицето упражнява съответната дейност.

(5) При прекратяване на дейността, подлежаща на задължително застраховане, лицето по чл. 171 е длъжно да сключи допълнителна застраховка, покриваща период 5 години, следващ прекратяването на дейността, в случай че вредоносното действие е извършено след ретроактивната дата по ал. 2.

Чл. 173. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) (1) С договорите между участниците в строителството може да се уговаря отделна застраховка за обезпечаване на отговорностите им за конкретен обект.

(2) Възложителят може да изиска от изпълнителя сключването на допълнителна застраховка, покриваща материални вреди върху строежа, материалите, строителната механизация и оборудването на строителната площадка, настъпили през срока на строителството, ако те са заплатени от възложителя или са негова собственост.

Чл. 174. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) (1) Държавните органи и възложителят могат да изискват от лицата по чл. 171 доказателства за наличието и валидността на застрахователен договор (копия от застрахователни полици и платежни документи за платени застрахователни премии). Тези документи се представят в 7-дневен срок от писменото им поискване.

(2) В случай че възложителят констатира неизпълнение на задължението за сключване и поддържане на застраховка от лицата по чл. 171, той може да спре всички плащания, които им дължи.”

38. Закон за хазарта – чл. 16

“Чл. 16.(3) Държавната комисия задължително застрахова служителите си срещу злополука за сметка на своя бюджет.”

39. Закон за чистотата на атмосферния въздух – чл. 30в

“Чл. 30в. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2001 г.) (1) Длъжностните лица по чл. 30б имат право:

1. на свободен достъп до търговски, производствени и складови помещения, включително бензиностанции и подвижни цистерни за превоз на течни горива;

2. на свободен достъп до помещенията, където течните горива се съхраняват, товарят, разтоварват, зареждат или се използват, в това число до обектите и съоръженията по чл. 3, ал. 1, т. 5 и чл. 18б, т. 4;

3. да изискват декларация за съответствие;

4. да вземат образци или проби от течни горива и да ги подлагат на изпитване в акредитирани лаборатории, включително при писмени сигнали и друга документирана информация от граждани, както и сигнали от медии и други контролни органи;

5. при извършване на проверки органите за контрол на течни горива да поискат съдействие от органите на Министерството на вътрешните работи и общините;

6. на застраховане срещу злополука, настъпила при или по повод изпълнението на служебните си задължения, за сметка на бюджета на Държавната агенция по стандартизация и метрология;

7. да изнасят пред средствата за масово осведомяване следните данни за течните горива: вид и количество на горивото; търговската му марка; опасността или рискът, свързани с употребата му; резултатите от проверката, предприетите мерки и наложените санкции; лицата, които са пуснали горивата на пазара.”